

A „KELET” előfizetési díja:
Videkre postán vagy helyben házhoz hordva
Egész évre 16 frt.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy órá helyben 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:

Főttér 4-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJÁZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein Janos könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak

Határozott hasznosított gármond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegjím minden hirdetés után 80 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Vészhely: Oppelk Alajos Städt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 86.) Haasensteint és Volger (Wallach gasse 10.) Bud. Mosse Publicistische Bureau, Budapest. Haasensteint és Volger hirdetés közv. irodája. Goldberger A. V. hirdetések felvételi irod. Budapest. Servizstr. 5. sz.

Nyitási cikkek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Nyit levél a szerkesztőhöz.

Tisztelt Szerkesztő ur!

Pope, ki köztudomásulag sem Adonisnak, sem Horkulesnek nevezhető nem vala, egy ízben valamely nyilvános mulató helyen a kérdő mondatok természetéről vitakozott egyik barátjával. Ugyanannál az asztalnál egy katona is borozgatott s a szélesvállu atletának kedve is szintén beleszólt a vitába. Pope mégiesen fordult neki s ráfordmedve kérdé: tudja-e ön, bár azt, hogy mi a kérdő-jel? A kérő-jel, felelt a katona, egy összetöporódott, nyolcmorék kis teremtes, mely mind csak kérdészködik.

Ilyen összetöporódott, nyomorék kis teremtesnek érzem, tisztelt szerkesztő ur, én is magamat, mely a mellett még ketreczbe is be van szorítva — (?) — midőn a p. ü. bizottság tiszteltreméltó előadójának, Hegedűs Sándor urnak kell, részembe juttatott, méltó leckejeire felelnem s igazolnom magamat, hogyan merészeltem nem csak tökéletesen téves informatiók alapján, hanem még tiszteltelennel is hozzászólni a „Kelet” 55. számában a kolozsvári tudomány-egyetem vegytani intézetének ügyéhez, a mint a képviselőház pénzügyi bizottságában elvileg elintéztetett. De, hát a p. ü. bizottság tiszteltreméltó előadója kegyesebb a Pope katonájánál s nem csak, hogy összetöporódott, nyomorék kis teremtesnek nem nevez, de még az „ez az ur” czímet is megadja nekem s ez fölbátorít, hogy tiszteltteljes önigazolásomat megkísérteni merészeljem.

A mi a téves informatiót illeti, az bizony, csakugyan úgy látszik, téves volt, de némi méntségem nekem is van, mint az egy-zeri embernek, ki látogatóban lévén s az épen belépő házi asszonyok bemutatattva, ezerszer becsánatot kért, hogy az előbb a boltban találkozáva ő nagyságával, nem időzölje, de némi méntségül szolgálhat, hogy korábban soha sem látta az asszonyt. Némi méntségemül szolgálhat nekem is, hogy soha a pénzügyi bizottságban nem voltam s minden tudomásom tárgyalásairól, a hirlapokból meritem, — ezek pedig „bérházi” is beszéltek — sőt, ha jól tudom, magában a pénzügyi bizottság illető ülésében is fölmerült ez a félreértés, a b. Kemény Géza házjárás iránti indítványát némelyek úgy értelmezvén, mintha ez indítványt bérházi szövege volna. Innen a tévedés a hirlapi referádákban s hogy Kolozsvártt, mindjárt a tárgyalás utáni napon hittünk a hirlapi tudósításoknak, lehetett hiba, de talán nem épen egészen abszolváhatatlan.

A „KELET” TÁRCZÁJA.

Erdély földalakulási történetének vázlatja.

A kolozsvári orvos-természettud. társulatnak és az erdélyi muz. egyet. természettud. szakosztályának előadta

Dr. Koch Antal egyet. tanár.

(Folytatás.)

A dyas időszakának lefolyása után új korszak kezdődött földünk történetében, melynek élő lényei az előbbi korszak őslényei és a jelen időnek megfelelő teremtenyei közt középheylati foglalnak el, a miért is az egészét középállati (mesozói) korszaknak nevezték el az őslények buvárai, míg a geológok gyakrabban második korszaknak (Secundär-Periode) is szokták nevezni.

Ezen korszak alatt is számtalan réteg ülepedett le a vizekből, s a különféle állatok és növények sűrűn benépesíték mind a tengert, mind a szárazföldet, mert maradványaik bőven be vannak temetve azon rétegekbe.

Erdély földjének nagy része, a mint már említettük, víz alá került s az egész korszak alatt tengerrel volt borítva, mert ezen korszak minden alakulatai feltalálhatók, ha nem is teljesen, de legalább nyomokban. A korszaknak elején a valószínűleg még sekély tengerben, Erdély területén is folytatódott még a dyasban kezdődött homokos és agyagos törmeléknek leülepedése; ezt azonban nemcsak a felváltják a mélyebb tenger fenekére leülepedett meszes iszapképződmények, arra mutatva, hogy a korszak elején még folytonos sülyedésben kellett lennie Erdély földjének. A korszak

Ennél már szokotabb vád a második, mely tiszteltelenséget imputál nekem apénzügyi bizottság irányában. Demokrat meggyőződésű emberek között tiszteltelenségről szólni képtelenségnek tartom. A demokrata senkit sem tisztelt állásáért, vagy nevéért, de mindenkit tisztelt intellectualis és morális értékének mértékéhez képest. A pénzügyi bizottság és minden egyes tagja teljesen biztos lehet, tehát, hogy én, mint őszinte, és szívem, eszem szerint való demokrata, e mértékhez arányos tiszteltelennel nem csupán elvileg, hanem realiter is adózom mindenkinek s így a p. ü. bizottságnak. Mert rég megmondtam, ha nem csalódom Lichtenberg, hogy a tisztelt „dasjenige demjenigen dem es gebührt” s én Lichtenberg e definitióját teljes mértékben elfogadom.

A súlyos vádakat így elintézve, egész nyugodtsággal, mert a kinek igaza van, nem harragszik, térhetünk a dolog érdemére — a ház-vásárra. Mindenek előtt legyünk tisztában az iránt, hogy egy tudományos intézet kellékeit, berendezését s egész tervét sem én, sem Hegedűs Sándor ur, sem a p. ü. bizottság megállapítani nem tudjuk, hanem az egyedül illetékes erre a szakember, illetőleg szak-collegium. E tekintetben évek óta foly a vizsgálat, tervezgetés, puhatólás s miután egyetem, mérőki hivatal, sőt politikai hatóság is megadta a maga véleményét a mostani intézet tarthatatlansága felől, sőt az iránt is, hogy alkalmas ház nem található e czélra Kolozsvárott: ért a dolog az új épület tervének stadiumáig.

De épen ez a terv nem jó, mert igen költséges, mondja H. S. ur. Az ő laicus ítélővel, azt hiszem, az én laicus megjegyzéseim is fölérnek. Kettős a folyóirat — de a hol robbanó, gyuló anyagokkal történik a manipuláció s a hol az esetleges gyulás elzárhatja az egyik folyóiratot: fölösleges luxus-e még egy második lépcsőről is gondoskodni? Minek a portás-lak? Nem medve-bőr kucsmás, nagy botu kapusról van itt szó, hanem van az intézeti szolgál és laborans lakáról, a kiknek az éjjel-nappal folyó experimentumokra felügyelniök kell, mert egy leparologtatási vagy magas hőfok melletti kísérletet nem lehet félbeszakítani, mint a p. ü. bizottság ülésait, hogy „majd folytassuk holnap.” Minek két segéd-tanári lak — hogy épen mulhatatlan volna, magam sem mondhatom, de talán nem 3—4 évre épül az intézet s talán számíthatni rá, hogy 50—100 év alatt nőni, öregedni is fog a kolozsvári egyetem, a mikorra a felszaporodott gyűjteményeknek, készítményeknek nem kell majd új épületet emel-

első alakulata, a triasz, a Thoroekói, Perzsányi, és a Nagy-Hagymás hegységekben van kimutatva, mind három helyen azoknak alapját képezi s néhány a triaszra jellemző egyszerű és kamarás csigák (Ammonites Meternichi és Amm. galeolus) zár magába.

A korszak következő képlete lias névvel jelöltetik s ennek rétegei különösen Erdély keleti részeiben vannak kimutatva. A Nagy-Hagymás és a Perzsányi hegységben tisztán tengerből leülepedett, sokféle tengeri állatokban bővelkedő mésztörmelék találhatók, míg a Barcaságban part közelére utaló, növénylenyomatokat és kőszénrétegeket tartalmazó kavicsos, homokos és agyagos rétegek uralkodók. Ebből az következik tehát, hogy a lias tengernek partjai Erdély délkeleti sarkában vonulhattak el, míg belseje és keleti része is, mélyen alá volt merítve, kivéve a föntebb elősorolt kristályos hegységeknek kinyúló szigeteit. A lias képletnek tisztán tengeri üledékei a Nautilus, Ammonites, Aulacoceras nevű kamarás csigáknak, továbbá különféle kagylóknak változatos alakú héjait zárjuk magukba; a parti képződményekben el- lenben igen gyakoriak az ősi pátrányoknak lomb- lenyomatai, melyeknek sűrű Neusterté abból következtetni, hogy Holbák és Tenestát táján össze- halmozódva kibányászásra érdemes kőszéntelepet hoztak létre.

Europa nyugoti és északnyugoti részeiben a lias képlet alakulása korában a tenger hemzsegett a halnak, hüllőnek és delphinnek egyes jele- geit egyesítő halgyilkok (Schfloyosauri) szörny alakjaitól, továbbá a tengeri teknőc testével és kigyóhoz hasonló nyakkal felruházott Plesiosaurus nevű tengeri gyilk: s még számos ilyfajú állat- tok népesíték be a tengert. Mindezeknek Erdélyben semmi nyomát nem találtuk eddig, talán csak azért nem, mivel még nem kutattuk át any-

ni, hanem a kész helyiségeket lehet fölhasz- nálni.

Minek a ruhátár — hiszen nem csak a képviselőház folyosó előcsarnoka használtatik föl a képviselők felsőkabátjai számára, ha- nem egy vegytani intézet előszobája is meg- teheti ezt a szolgálatot s ha tetszik ezt az előszobát ruhátárnak nevezni: ezt az elvi luxust nincs kedvem perhorresztalni. S a mi a laboransok (rectius practiciansok, mert la- boransnak még a patikákban sem a tanuló- szokás nevezni) egészségét illeti a megvesz- tegetett légkörben, engedje meg H. S. ur, ha nyugodalmas biztatását, mely szerint meg- szenvedjenek továbbra is, ahoz az argumen- tatiohoz hasonlítom, mely a vas-ekét azért tartja fölöslegesnek, mert „az apám is fa- kével szántott”. Azt a tréfát pedig, hogy az egység-árak 25%-kal magasabbak, mint Budapestben, egy pénzügyi bizottsági tagtól igazán rossz néven veszem, mert a tizedes törtekkel való kivonást nálunk már az al- gymnasiumban tanítják s én laicus is szinte mernék vállalkozni, hogy valahogyan kical- culálom, mennyivel kell az árlejtésnél az egység-árakat leszállítani, ha a terv 25%-kal csakugyan igen magasra számított. De ez bizonyosan csak az én gyöngöseségem ki- gunyolására csuszott a nyilt-levélbe s miután az elvi-ebédél én is mondtam egy rossz viccezt, ezt a súlyos argumentumot türel- mesen zsebre rakom.

Ily nézeteket táplálván az én csekély- ségem az új épület tervét illetőleg, természe- tesen nem fogadhatom el azt a „talán”-os expedienst sem, mely szerint „ha valamely magán házat e czélra megvenni és átalakí- ti lehetne, talán az is kevesebbe kerülne.” Nem talán, hanem bizonyosan legalább any- nyiba kerülne s mégis rossz volna. Talán nem akarja a p. ü. bizottság a chem. labo- ratoriumot a véros közepében elhelyezni, ha- nem valahol szeltül s a mennyire mi kolozs- váriak e tájakon a kérdésbe jöhető épülete- ket ösmernők, biztosíthatjuk a p. ü. bizott- ságot, hogy a megvásárolt ház átalkitá- sa azon kezdődne, hogy fölig le kellene rombolni s még akkor is csak toldozás-fol- dozás volna, sem olcsóbbá nem kerülve, sem a czélnak meg nem felelve. Egy régi zig-zu- gos lakóházról — előadó termekkel, kony- hákkal, víz- és gázvezetékekkel ellátott chemiai laboratoriumot alig remélhet az, ki vegy- tani intézetet valaha látott. E fölött, külön- ben, vitakozzék H. S. ur — p. o. Than Ká- rolylyal.

Hegedűs Sándor ur nyugodt lelkiösme- rettel néz az én ügyetlen gunyolódással

nyira lias rétegeinket, mint az Német és Angol- országban történt. A gerinces állatok közül csu- pán halaknak nyomait sikerült találni ezen köple- t-h-z tartozó rétegekben.

Ezen korszaknak következő ifjabb képletét jura névvel illetik, mivel a Jura hegységben van legteljesebben kifejlődve. Erdély határain belül ezen képlet csaknem kivétel nélkül különböző szin- ti tömött mészköveket foglal magában, melyek szírhégségek alakjában meredeznek fel és több- nyire igen gazdagok a legszebb alaku tengeri csi- gákkal és kagylókkal, minők az ammonitek. be- lemniket, terebratulák, nautilusok, pholadomák, pleurotomia, nerineák, diceraok stb., nem külön- ben egy lphaerodus nevű halnak feltűnő szép, la- pitott gömbölyű zománcos fogaival, végre sok ten- geri tuskőnézők dió- vagy alma alakú és nagysá- gu héjaival. A Pterodactylus nevű repülő gyilk- nak nyomát, melyek a fehér Jura korszakában északnyugoti Európának vizei felett nagy szá- mban repdestek, sem Erdélyben, sem Magyarorszá- gban általában nem bírták még fölalkalni. Gyergyó- ban és Csíkszéken a Nagy-Hagymási szírhégség, Brassó vidékén és a Barcaságban a Bucsecs és minden magasabb hely tetejé, a Persányi hegyo- nulat, végre a Thordától Thoroekónát le a Ma- rosig elnyúló szírvonulat mészközei nagyrészt a Jura időszakában ülepedtek le az akkor Erdélyt elborított mély tengerben. Természetes tehát, hogy leülepedések korában az említett szírhégségek helye még tengerfenék volt, mely több ezer láb- bal fekehetett mélyebben, mint a mostani hegysé- gek legmagasabb pontjai. Ezen szírhégségek ki- emelkedése jóval később történt.

A jura-rétegekkel azután ugyanazon mély tengerben, az Angol- és Franciaországban oly fel- tűnő fehér krétáról elnevezett krétaképletnek legalsó meszes rétegei ülepedtek le, melyek a Tol- gyos szoros két felén, a Perzsányi hegységben és

szembe, Jó szerencse volna, ha itt csak az én rossz viccezeimről volna szó; miután elcz- lap-szerkesztő nem vagyok, e nélkül a virtus nélkül igen tisztességesen meglehetek; de a kérdés itt az: szabad-e, van-e joga a p. ü. bizottságnak ilyen argumentumok alapján el- lútni egy universitást a befaló falatjától? Méltó-e a p. ü. bizottsághoz a fenforgó vi- szonyok közt így banni el az ország fiatal egyetemével, mely fenállta óta minden évvel szűkebb és szűkebb kosszra szorítottatott? S ezt a kérdést, nem én, a kérdő-jel, vetem föl, hanem fölveti a valóság s erre megfe- lelni talán a Pope katonája sem bírna olyan könnyen. Hegedűs Sándor ur, annyi bizonyos, Nyit levelében meg nem felelt. Én pedig — tisztelt szerkesztő ur — maradok, a mi vol- tam, jövőre is a nyomorék, összetöporódott kis —

(3)

— A képviselőház tegnapelőtti ülésében folytatta a közlekedésügyi miniszterium költségveté- sének tárgyalását s eljutott a Tisza átmenéséke- re előirányzott összegig. Tárgyalás közben a párt- türelmetlenség, mint már annyiszor, mennyiszor ismét izgalmas jelenetet idézett föl. Alábbi tudó- sításunkban részletesen közöljük az excessust, mely- nek kellő megítélésére annyit jegyez meg a „Hon” biztos forrásból vett értesülés után, hogy a miniszterelnök nem kívánt se többet se keve- sebbet mondani, mint azt, hogy az ellenzék által sürgetett megszámllást fölöslegesnek itéli, s nincs ellenére, ha az elnök az indítványt elfogadottnak jelenti ki.

A felidézett botránynak tulajdoníthatja az ellenzék, hogy a folyosóról a képviselők beözö- löttek, mikor is a többség, mely előbb az indít- vány mellett volt, megváltozott és ellene fordult s épen a csikmegyei utak érdekében tett ja- vaslat bukott el.

— A pártok végleg állást foglaltak a ber- lini szerződésről beterjesztett törvényjavas- lattal szemben. A kormány párt már ezelőtt elfogadta a javaslatot. — Az egyesült ellen- zék határozati javaslat előterjesztésében állapo- dott meg, melynek lényege az, hogy hivatkozás- sal a berlini szerződésben foglalt megbízás ország- gyűlési jóváhagyás nélkül történt elvállásának kö- vetkezményeire, s a törvényjavaslat elfogadásának horderejére, tagadja meg a ház a törvényjavas- lattól ennek Magyarországot illető részére vonat- kozólag az alkotmányos jóváhagyást, s fejezze ki a kormány politikája feletti rosszallását. — A függetlenségi párt elhatározta, hogy a berlini szerződést nem fogadja el s nem veszi tudomásul Az ezt indokoló határozati javas- lat kidolgozására pedig bizottságot küldött ki.

az Ercz hegység keleti szegélyén végig hatalmas tömegekben vannak a felületen. Ezalatt már, de különösen ezután, a tengerfenéknek annyira ki- kellett emelkednie az egész Kárpátok s még az Alpok vidékein is, hogy ez által a Krétatenger partja a Kárpátok északi határához közeledett s hosszú idő lefolyása közben a csekély parti ten- gerből homokos agyagos rétegek ülepedtek le, melyeket általában kárpáti homokkőnek szokás nevezni. Helyenként azonban, így a déli határhégség szegélyén, továbbá a gyalui-bihari hegység déli felén és végre a Meszes hegysé- gben vannak bő kővülettartalmu meszes-már- gás rétegek is, melyek a krétaképlet felső részé- be tartozván, arra mutatnak, hogy a krétakörnek vége felé is voltak még egyes mélyebb és esen- debb helyek, gyakran közel a szigetekhez és partokhoz, melyeken mesz- és márgaiszap lera- ködhatott és különösen némely puhányok roppant mennyiségben élhettek.

A mélyebb tenger meszes-márgás üledékei- ben igen sokféle csiga és kagyló héjai vannak el- temelve, melyek közül csupán a Caprotina, az Actinonella, Nerinea, többféle kores Ammonites, az Inoceramus és különösen a tehénzavaly alakú Hip- purites (cornuaceum) nevű kihalt nemeket eme- lem ki, mint tömegesen előfordulókat. A sekély tenger homokos-agyagos üledékei igen szegények szerves maradványokban, leggyakoribbak még a fucoida családbeli tengeri moszatoknak szenesült lenyomatai. Halaknak és hüllőknek nyomai ná- lunk alig találhatók még, holott északnyugoti Eu- rópaiban bővebben mutatkoznak ezen köpleten is. A krétaképlet legfelsőbb rétegeinek leülepedése előtt azonban még nagyszerű felületi változás ment vége Erdély földjén s ugyanezkor valószínűen a szomszédos területeken is. A már korábban tár- gyalni okoknál fogva beállott újra a legfelső föld- rétegeknek oldali összenyomatása, melynek lassu

— A pártion kívüli képviselők clubja elv- szerűlg. kötelező határozatot nem hozott. A né- zetek abban csoportosodtak, hogy miután a parla- ment jóváhagyása nélkül teremtetett új helyzet a törvényjavaslat elfogadása által szentesítést nyer- ne, a berlini szerződésnek monarchiánkra vonat- kozó része visszautasítandó.

A kaffer harcztéréről.

A Tugela folyó annyira megapadt — írják február hó 8-áról a „Daily Telegraph”-nak, — hogy a kafferek könnyen átkelhetnek most már rajta s Natalban borzasztó félelem fogott el min- denkit, főleg miután mintegy 3000 kaffer mu- tatkozott a napokban egy helyütt a folyó menté- ben, s ezenkívül más két ponton két nagy had- erőt lehetett észrevenni. Csetevayo határozott szán- déka ugyanis; hogy több ponton betör Natalba s elpusztítja az egész tartományt, még mielőtt meg- érkeznének az angol sereghadak.

Stanger város lakosai, kiknek szomszedságá- ban a folyó tul partján a 3000 főnyi kaffer had- sereg unatkozott, rögtön táborba szállítottak s angol katonák segítségével futó sáncokkal erősí- tették meg magukat. A kafferek éjjelenként most már meg is támadják az angol erődített helye- ket s erős puskatüzlelet folytatnak az angol őr- ségekkel. Pearson különösen gyakran ki van téve ily támadásoknak, 12 fontos ágyui azonban mind- annyiszor gyors visszavonulásra bírják az ellensé- get, melynek mihelyt virradni kezd, rendszeren sem mi nyoma többé.

A csikmegyei utak

a képviselőház márcz. 10-iki ülésén.

Trefort Ágoston közoktatási miniszter Madarász József multkori interpellatiójában nyilvánított óhajának megfelelőleg benyújtá azon községek meggyőzökint kimutatását, melyekben az 1877. évben még nem voltak iskolák. A kimuta- tás megtekintés végett letétetik a képviselőház iro- dájába.

Ezután a ház az 1879. évi állami költség- vetés részletes tárgyalására tért át. A vasutársu- latok által kormányfelügyelet czímen fizetendő ille- tékek cziménél felszólalt

Helfy Ignác s a vasutak csoportosításának megvitatására enquete kiküldetését kéri. Erre a tételt a ház megszavazta.

A kőutak fentartása és építése cziménél Gál Endre a csikmegyei kőutakról szól, s a következő indítványt terjeszt be:

Tekintve, hogy Csikmegye, a hazának leg- keletibb megyéje 30 mérföldnyi hosszúságban érinti Moldva-Oláhországot és e hosszú határo- valon keresztül a kereskedelmet és forgalmat há-

hatásait a tengerfenék emelkedésében Erdélyre nézve a krétaalakulat elején is tapasztaltuk már.

A krétakörnek vége felé a földkéreg ezen oldali összenyomatása elérte azon határt, melyen- tul a földkéreg felső rétegei az oldalnyomást nem bírták már kiállani, ennek következtében a haj- lékonyabl legfelső vagyis a kárpáti homokkő ré- tegek hullámszerűen összegyűrtek, helyenkint erőszakosan megszakadoztak s ezen szakadásokon keresztül az alattuk fekvő rideg mésztörmeléknek rétegtörédekei és rögeji iszonyu erővel a homok- kőtakaróból, miként csonttörésnél az éles csont- törédekek a huson és bőrön keresztül felnyomat- tak s magasban felnyúló szaggatott szírhégsé- geket képeztek; míg egyebütt megfelelő mértékben sülyednie kellett ismét a talajnak. Erdély földjén két ilyen hatalmas szakadás keletkezett a Kárpá- toknak itteni irányával megegyezőleg, keleti részén a Máramarostól Moldovaországban keresztül haló szakadás a Tölgyesi szorosnál jut Erdélybe, a Gyer- gyón és Felső-Csíkon keresztül levonul s a Har- gita hegyláncza által most megszakítva, a Persá- nyi hegységben folytatódik s a Barcaságon ke- resztül kijut Erdély földjéből. A harmadik ele- jén még nem létezett Hargita s így kétségtelenül az említett szakadás folytonossága nem volt meg- szakítva.

A második szakadás a gyalui-bihari havasok kristályos zömének egyrészt keleti és déli, másrészt nyugati felén is képződött, amaz kezdődővén Tur- nál a Kolozsvár-tordai országut mellett, délnyug- toti irányban ivalakuan levonul a Marosig. A nyugoti szakadás egyenesen déli irányban vo- nul le, kezdődővén a r gényes Körös völgyben s a Maroson át a Bánátsá, sőt a Dunán át Szerbiába is elhat.

(Folytatása köv.)

rom passuson át t. i. a györgy-tölgyesi, csik-gyimesi és uzi-nak nevezett védvonalakon közt követeli;

tekintve, hogy e három utvonalon a csik-gyimesi Híjjalavától kezdve az állam által, a másik kettő pedig Csikmege által elég terhes és nagyon költséges közmunkaerővel tartatik fenn;

tekintve továbbá, hogy ezen utvonalak a határszélén szakszélre jutnak, a mennyiben Moldva-Oláhország azoknak folytatására nem tesz, vagy csak igen keveset; holott ez összekötő vonalak jobban tartása a nemzetközi forgalom szempontjából reá nézve nem lehet közömbös, ennél fogva indítványozza: a képviselőház utasítsa a közmunka és kereskedelmi miniszter urat, hogy hassanak közre, mikép Románia is kiépítse a csikmegei utakkal kapcsolatos utakat. Péchy Tamás, mivel a kormány a szükségesséket úgy is meg fogja tenni, s a kiépítendő utakat kiépíteni, kéri a javaslat el nem fogadását, mely egyrészt felesleges, másrészt csak a bizottságok dolgát szaporítja.

Elnök: Meltóztatassanak azok felállani, kik az indítványt elfogadják. (Megtörténik. Felkiáltások: Ellenpróba!) Meltóztatassanak tehát felállani azok, kik az indítványt nem fogadják el. — (Megtörténik. Felkiáltások: A többség nem világos, meg kell a képviselőket számláltatni!) Ha a t. ház úgy kívánja, a képviselő urak meg fognak számláltatni. Tiszta Kálmán miniszterelnök: T. ház! Németh Albert: Szavazásközben nem lehet szólni! (Helyeslés a szélsőbaloldalon! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Elnök: Szavazásközben beszédet mondani, vagy... Németh Albert: Ugy van! Halljuk az elnököt! Tiszta Kálmán miniszterelnök: Az elnök urat meg is halgatnom! Elnök: Mondom, szavazás közben nem lehet beszédet mondani, vagy szavazatot indokolni. Ennél fogva kérem kell a miniszterelnök urat... (Élnék helyeslés a szélső baloldalon. Halljuk! Halljuk jobbfelől.) Tiszta Kálmán miniszterelnök: Annyit talán csak szabad lesz mondanom...

Németh Albert: nem hallgatjuk meg! Csánády Sándor: Nem lehet beszélni! (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Tiszta Kálmán miniszterelnök: Annyit mégis csak szabad lesz mondanom... Németh Albert: Az elnök kijelentéssel szemben dacolni a miniszterelnöknek sem szabad! Csánády Sándor: Nem engedhetjük meg nekia szólást. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Németh Albert: Tartuk meg a rendet, s tartsa meg a miniszterelnök ur is. (Zaj és felkiáltások a jobb oldalon: Mi megtartjuk, de az urak oda át nem szokták megtartani.) Németh Albert: Én deciarálom, hogy nem hallgatom meg a miniszterelnököt. Elnök (csöngött): Engem tessék meghallgatni. (Halljuk! Halljuk! jobbfelől. Zaj a szélsőbalalon.) Madarász József: mindenképp előtt a szavazást kell befejezni! Csánády Sándor: Előbb nem lehet beszélni. Elnök (csöngött): Már kijelentettem, hogy szavazás közben beszédet mondani, vagy szavazatot indokolni nem lehet. Amde nem tudjuk, hogy miről akar a miniszterelnök ur szólni, ennél fogva... Csánády S. Semmiről se lehet! (Élnék helyeslés a szélső baloldalon. Halljuk! Halljuk jobbfelől.) Németh Albert: Nem lehet! Ha nem lehet; hát nem lehet! Elnök: csöngött. Meglehet hogy a miniszterelnök ur nem is a szavazás tárgyhöz akar szólni; (Felkiáltások a szélső balon. Semhez sem lehet most! Halljuk; Halljuk jobbfelől.) Németh Albert! Nem hallgatjuk meg! vége van! (Nagy zaj jobboldalon!) Elnök: Kénytelen leszek t. ház... Németh Albert: Oszlassa föl az elnök ur az ülést: Csánády Sándor: A házszabályokat tessék fölolvassni! Németh Albert: Ha nem lehet beszélni, hát nem lehet, nem hallgatjuk meg! Elnök: A házszabályoknak idevonatkozó rendelkezése így szól: Szavazás közben beszédet tartani, vagy a szavazatot indokolni nem szabad. (Felkiáltások a szélső balon: No hát! Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) Elnök: Szavazás közben ennél fogva beszédet tartani nem lehet s ép oly kevésbé indokolható a szavazat, amde azért még mindig lehetséges... Németh Albert: Microda! (Nagy zaj a jobboldalon. Felkiáltások: Halljuk! Halljuk! az elnököt!) Elnök: Mondom, tudnunk kellene, hogy a miniszterelnök ur...

(Nagy zaj a szélső baloldalon. Németh Albert, László Imre és Csánády Sándor felállani és szólni akarnak.) Németh Albert: Kérem az elnököt számláltatassa meg a szavazókat! Csánády Sándor: Ez önykénkedés és szarnokság! (Felkiáltások jobbfelől: Önök szarnokoskodnak!) Elnök: A házszabályoknak egyik pontja az is, hogy a miniszter... Madarász József: Meg kell a szavazókat számláltatni. Németh Albert: Ezt kérjük! Jankovich Miklós: Majd előbb meghallgatjuk a miniszterelnököt és azután következni a megszámolás. Németh Albert: Igens! Előbb meg fogjuk számláltatni a szavazókat! Elnök: Kérem a t. házat... Németh Albert: Teljesítse az elnök kötelességét! (Nagy zaj a jobboldalon.) Elnök: Én ismerem kötelességemet és azt teljesítem is. Fölolvastam a házszabályoknak illető pontját, de egyúttal figyelmeztetni akarom a t. házat, hogy házszabályunkban is, de az 1848-ik törvényben is benne van, hogy a miniszterek, midőn szólni akarnak, mindenkor meghallgatandók. Csánády Sándor: De nem szavazás közben! Elnök: A törvénynek ezen rendelkezése nem vonatkozik a ház azon szabályát, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbalon. Halljuk! Halljuk! jobbfelől.) hogy szavazás közben beszédet tartani és a szavazatot indokolni nem szabad. (Felkiáltások a jobboldalon: De hisz

a miniszterelnök nem is azt akarta.) A törvénynek idézett rendelete mindenesetre indokolja abbeli nézetemet, hogy meg kell tudnunk, miről akar a miniszterelnök tulajdonképpen szólni. (Ugy van! Ugy van! jobbfelől.) Madarász József: Nem az a kérdés! Németh Albert: nem hallgatjuk meg a miniszterelnököt! Csánády Sándor: Nem szabad szólnia! Jankovich Miklós: Csánády Sándor és Németh Albertnek szabad, de a miniszterelnöknek nem szabad! Németh Albert: Ha a királyi biztos urnak tetszik... (Zajos felkiáltások a jobboldalon: Rendel! Rendel!) Elnök: A közbeszólókat kénytelen leszek rendre utasítani. A miniszterelnök ur egyedül csak azt kívánta kijelenteni, hogy az elnöki figyelmeztetés következtében a szótól eláll, de kívánja, hogy ez más alkalommal is minden oldalról megtartsassék. (Élnék helyeslés.)

Ezután következni a képviselőknak megszámoltatása. — Az eredmény a következő: Az indítványt elfogadta 95, nem fogadta el 121.

A Nagy-Szeben-segesvári államut

a képviselőház március 10-iki ülésén.

A közutak fontartása és építése czíménél Gál Endre indítványt adott be, melynek elfogadására a képviselők fölfelállással szavaztak. Ez, és az erre következő heves jelenet után a ház újra szavazott, a szavazókat a jegyzők szakaszonként számlálták össze. Az indítvány elfogadására 95, el nem fogadására 125 szavazott. Ennél fogva az indítvány nem fogadtatott el.

Mire a tétel megszavaztatott.

Nagy-Küküllő megyében a nagy-szeben-segesvári állami ut Egerbegynél 4⁶ mfd. közti ut áthelyezés és ezzel kapcsolatban két nagyobb híd építésére 30.000 frt szükségeltetik. Ez építés két év alatt lévén végrehajtandó, 1879. évre javasolják 15.000 frt.

Orbán Balázs e czimre vonatkozólag indokolatlannak látja, hogy a vasutal párhuzamosan futó nagy-szeben-segesvári utra 15 ezer frt van felvéve, mikor ez összegre más utaknak, például a székelv-udvarhelyieknek nagyobb szükségük van. A következő indítványt terjeszti be: „A közlekedési és közmunka-miniszter felhatalmazatik, hogy az új utak és hidak építésének rovata alatti 2. f. számú tételnél a nagy-szeben-brassói államut egy részletének kiépítésére irányzott 15.000 frtot a parajdi ugynevezett sötútnak kiépítésére és rendezésére fordítsa.

Péchy Tamás közmunka- és közlekedésügyi miniszter: T. ház! Hogy a t. képviselő ur át van hatva azon meggyőződéstől, hogy ezen ut nagyon szükséges, azt természetesenek találom, minthogy ismeri az ottani viszonyokat, de nem tudom felfogni, miért méltóztatik egy már létező és az állami költségvetésben évek óta államilag fenntartani rendelt ut egyik darabjának kiépítését törölni akarai. Azon vidékeknek, melyekről a t. képviselő ur szolt, bizonyára érdekelnek van az illető ut kiépítése; de itt egy meglevő utról van szó, melynek egyik részén egy híd hiányzik és e miatt az egész ut használhatatlan. Ez nagyobb baj, mint a másik, mert egy már kész utat egy kis darab ut használhatatlansága miatt nem lehet használni.

Midtán tehát az utakról nemsokára törvényileg fogunk határozni és ha egyszer az utakról szóló törvény el lesz fogadva, az egész rendszer lényege változtatatosan megy át, kérem a t. házat, méltóztatassék megtartani a költségvetés ezen tételét, az indítványozott ut iránti intézkedést pedig fenntartani akkorra, mikor az országunk ismét alkalma lesz az utakról határozni, (Helyeslés a jobboldalon.)

Ugron Gábor: Nem az a kérdés, hogy töröltessek-e ezen utvonal a költségvetésből, hanem az, hogy a háznak 1873-ban hozott határozata, mely szerint akkor a Szebenből Brassóig vezetett az állami utak közül töröltessem, végre valahára érvénybe lépjen. Biztosan emlékszik, hogy ezen utvonal az államutak sorából töröltetett és pedig azon egyszerű okból, mert N.-Szebenből Brassóig ezen ut parallel, néhol pár ölnyi távolságra megy a vasut mellett. A ház tekintélye érdekében állónak látja, hogy ezen régibb határozat valahára végrehajtsassék.

Péchy Tamás közmunka és közlekedésügyi miniszter: Bocsnátot kérek, de kénytelen vagyok ismételve felszólalni, mert a képviselő ur azt mondá, hogy a háznak határozata van, mely határozat nem bajiottat végre. Az igaz, én 1873-ban, mikor a képviselő ur állítása szerint ezen törölés történt volna, nem voltam miniszter, de annyit mondhatok, hogy a ház ilyen dologban nem is szokott határozatot hozni, hanem egyszerűen törli az összeget a költségvetésből, ha pedig nem törli, ez azt jelenti, hogy meghagyta. Én nem bírok tudomással arról, hogy a ház ez ut költéségit kitörölte volna, hanem felvetetett ezen tétel évről évre és úgy vettem azt át előzőmtől.

Hogy általában véve kimondatott azon elv, hogy az állam által fenntartott közutak költségei töröltesse, melyek vasutakkal parallel futnak, az igaz, de arra figyelmeztetnem a képviselő urat, hogy itt egy meglevő utnak csak egy darabjáról van szó, mely ha ki nem építették, az egész ut használhatanná válik. Nem csak az ilyen, de sok ilyen utja van az államnak, mely parallel megy a vasutal és melyet legalább elpusztulni hagyni nem lehet. Az említett határozatot illeti, a dolognak

mikénti állásáról bizonyára azért nincs biztos tudomása a t. képviselő urnak, mert akkor, — 1873-ban — még nem volt tagja a háznak. Ezen kérdések felett akkor fog a ház tüzetesen határozhatni, ha majd általában az utak iránt intézkedni fog. Azért kérem, hogy ezen állam által fenntartott utak szóban levő darabjának kiépítését és hídvaló ellátását elhatározzon méltóztatassék. (Helyeslés jobbfelől.)

Németh Albert felemlíti, hogy Heves megyének három állami utja teljesen járhatatlan, miért is a következő indítványt terjeszti be: „A képviselőház utasítja a közlekedési minisztert, hogy a vasutakkal parallel összeköttetésben levő vidékek utait járható karba helyeztesse.” Madarász József indítványát kéri elfogadtatni, hogy a szóban forgó tétel utasítások vissza a pénzügyi bizottsághoz újabb megfontolás végett. Dániel Ernő előadó beismerte, hogy államutból az utat kiépítése óta csakugyan elavult, de az újabb híd az ut megállapításáig nincs más teendő, mint amint jótakarban tartani. Simonyi Ernő maga is e nézetet valland, de itt nem arról van szó, hanem új ut építéséről. A fölvetett összeg azonban nem is elég, tehát nem realis. Madarász indítványát pártolja. Péchy Tamás közmunka és közl. miniszter: nagygon csodálkozok, hogy kikerült Simonyi figyelmeztet, hogy az új utak és hidak építésének rovata olyan, mely mindig változik. Ha tehát az 1873-diki költségvetés más utakról szolt, ez azt mutatja, hogy még akkor annak építésére szükség nem volt. Hogy az a 73-iki miniszteri előterjesztésben nem fordul elő, az azt jelenti, hogy az a darab akkor jó volt, a mely most rossz. Itt arról van szó, hogy a szélsőoldalon keresztül menő jó állami utak egy nem jó darabja jó karban helyeztessék.

Mondatik, hogy a vasutakkal parallel menő állami utak törölendők. Ha ezt keresztül akarjuk vinni, akkor az itt elősorolt utaknak 2/3-át ki kell törölni. A többi utakról nem szólnak fel az ellenzék részéről, csak egy egyet hozták fel, mely azon vidéknek érdekében fekszik. Egyenlő mértékkel kell mérni az ország minden vidékének, s ha a többi meg akarja valaki hagyni, akkor ezt is hagyják meg.

Orbán Balázs indítványát visszavonja.

A ház erre Madarász indítványát is elelve, az előirányzatot elfogadja.

Ezek után a budget tovább tárgyalatván: A Sáros megyében levő girált-szvidniki hadászati ut kiépítésére előirányzott 25.000 frtot a bizottság törölendőknek véli. Hedry Ernő a véleményét ellenzi. — Dániel előadó a törölést ajánlja a háznak, mert a tervezett ut párhuzamos lenne egy már létező jó uttal. — Hollán Viktor hozzájárul a töröléshez. — Márjassy Sándor kiemeli a tervezett ut hadászati fontosságát. — Péchy miniszter is hadászati szempontból tartja ez utat fontosnak. — Hedry Ernő ismételve az ut megszavazására kéri fel a házat. A ház azonban törli az ut költségét.

Az ordas-fajsi dunai vonal szabályozásánál Szeniczey Ödön indítványozza, hogy e vonal szabályozására az előirányzott 30.000 frt helyett 170.000 szavazzassék meg. — Szabály Antal hangulgyozván e vízi ut fontosságát, 200.000 frt megszavazását kéri annak szabályozására, — Jankovich Miklós pártolja Szeniczey indítványát. — Csánády Sándor annak elfogadásá ellen nyilatkozik, Madarász viszont pártolja azt, míg Ugron Gábor nem szavaz meg nagyobb összeget, mint a mennyit a kormány kért. — Péchy miniszter nem ellenzi, hogy az indítványok a pénzügyi bizottsághoz utasíttassanak, s a ház ily értelemben határoz.

Az egyesült Körös folyók ártmetszéseinek kiadására felvett 30.000 frtnál Szillinszky Mihály erőlyen intézkedésekre kéri fel a kormányt, míg nem késő, s a katasztrófa itt is nem áll be. — Az összeg megszavazása után a vita folytatása holnapra halasztatott.

A kolozsvári polgári társalkodó közgyűlése.

A kolozsvári polgári Társalkodó ez évi rendes közgyűlését folyó hó 9-án d. u. 3 órakor tartotta meg. — A gyűlést elnök Simon Elek akadályoztatása miatt, alelnök Bogdán István nyitotta meg, rövid, de a Társalkodó érdekeit melegen fölölöl beszéléssel. Erre következőt ügyvéd Ábrahám Antal jegyzőnek az igazgató választmány mult évi működéséről s a Társalkodó viszonyai s anyagi állapotáról szerkesztett évi jelentése. — Ez után felolvastattak a mult évről beérkezett pénztárnoki, gazdai s könyvtárnoki számadások, valamint az igazgató választmány által azok megvizsgálására kiküldött biztosok jelentései, minek folytán ezen számadásokat a közgyűlés elfogadta, s pénztárnok, gazda és könyvtárnokot a további számolási kötelesség alól a szokott fenntartással felmentette. — Az ig. választmány által 1879. évre előirányzott költségvetés elfogadása után, az egyes indítványok tárgyalatnak. — A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Vertán György és Herczeg Lajos tagtársak kérétek föl. — Ezek után helyettes elnök Bogdán István felolvastatja a lelépett választmányi tagok névsorát, maga s tisztársai nevében köszönetet mondott a közgyűlésnek az eddigi bizalomért s eddig viselt tisztokról leköszönt a felkérte a közgyűlést, hogy a választást az aiapszabályok értelmében, ejtse meg. — Erre Herczeg Lajos és Lukács Ferenc indítványaik el-

fogadásával, a leköszönt tisztikar s a lelépett választmányi tagok közfelkiáltással ujalog megválasztattak s a még üresedésben maradt állomások szintén betöltettek, s egyúttal Bogdán István alelnök, Bulbuk Manó és Boér Sándor választmányi tagok felkértek, hogy távol levő elnök Simon Eleket újabb megválasztásáról értesítsék s tisztének elfogadására kérik fel. — Alelnök maga és tisztársai nevében köszönetét fejezte ki a közgyűlésnek az újabb nyilatkozott bizalomért. — Végül gazda Kele Izrael és jegyző Ábrahám Antal jegyzőnek tisztjairól, a tagságdíj beszámítása mellett lemondásuk és Schvartz Józsefnek a pénztár javára tett 24 frt o. 6. adománya köszönettel tudomásul vétetvén, a gyűlés véget ért.

A megejtett választás eredménye szerint a Társalkodó tisztikara s ig. választmányának 1879. évre megválasztott s megmaradt tagjai a következők: elnök Simon Elek; alelnök Bogdán István; jegyző Ábrahám Antal ügyvéd; pénztárnok Tulsek József; könyvtár felügyelő Szarvadi Károly; gazda Kele Izrael; választmányi tagok: Petrány János ügyvéd, Molnár Sándor ügyvéd, Ákontz János, Szász Ádám, Ferenczi Miklós ügyvéd, Mádai János, Bulbuk Manó, Tamási János, Boér Sándor, Dörgő László, Lukács Ferenc és Schvartz József. — A könyvvizsgáló bizottság tagjai: Szarvadi Károly, Sebes Ferenc, Egei Sándor, Demjén László és dr. Mály István — Jogtanácsos Petrány János ügyvéd.

A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

Abrudbánya város képviselőtestület közgyűlése.

Városunk képviselő bizottsága folyó hó március 8-án tartotta meg az évi tavaszi rendes közgyűlést Diószeghy Lajos polgármester elnöklése alatt.

Polgármester ur a szép számmal egybegyűlt képviselő testületet üdvözlőlvén, emelkedett szavakkal a gyűlést megnyitja: első sorban is a városunk egészségügyéről tesz kimerítő jelentést, kiemelve, noha városunk egészen nem volt ment némely járványtól, mégis kielégítő, mert a gyors orvosi segély minden további terjedést elhárított; továbbá közügyeinkről is örömmel értesültünk, hogy az előbbiek évekkel összehasonlítva örvendtes haladást tett; ugyannyira, hogy még egy év s akkor minden deficitől mentek leszünk; a mi minden esetre az áldozó kész képviselő testületnek és erőlyen polgármesterünknek köszönettel.

Ezek után elnök polgármester áttér a közgyűlési felhívásban körülírt tárgyra.

1-ór főjegyző felolvassa Sidló Ede városi számvevőnek jelentését, melyet a pénzügyi bizottsághoz nyújtott be, az 1878-ik évi számadásokkal; melyből kiemelendő számvevő urnak azon nyilatkozata, „hiányos ugyan egyes tétele az 1878-dik évi számadásoknak, hanem azért mégis megfelelnek a várakozásnak, tekintve, hogy rendes számvevője a tanácsnak 1878-ban nem volt;” így tehát a városi tanács a pénzügyi bizottsággal felvett határozatát a t. képviselőtestületnek elfogadásra ajánlja, azon megjegyzése kíséretében, hogy az 1878-ik év januárius havára két polgármesteri fizetés vétetvén fel, azok közül az egyik, melyet a volt polgármester Tobiasz Cornél illetékeltlenül felvett, minden esetre visszafizetendőnek véleményezi; mit a képviselő testület elfogad, és a számvevőt a számadási kötelezettsége alól felmenti.

2-ór tárgyalatokat a jövedelmi adó bizottságba két bizalmi férfi választása; a képviselő testület gyűlelmebe véve a törvény erre vonatkozó rendelkezést, bizalmi férfiaknak Miski Sámuel és Szabó Lajos képviselő tagok választattak meg, kik már e téren működtek s ismeretekkel is bírnak.

3-ór felolvastatik Kolozsvár város törvényhatósága megkeresése, hogy Kolozsvárt egy bankfiók felállíttassék; tanácsunk ezen megkeresést magáévá teszi és Kolozsvárt egy bank felállítását ohajlja és szükségesnek látja, ezért ajánlja a t. képviselőtestületnek, hogy ezen megkeresést magáévá téve s annak létesítése tárgyában városunk országgyűlési képviselőit kérje fel, hogy felsőbb helyen hasson oda, miszerint Kolozsvárt egy bankfiók létesíttessék, a közgyűlés a tanács ezen határozatát örömmel el is fogadja.

4-szer tárgyalás alá vétetett 3 félése 25 éves házassága (ezüst menyegzője): megünneplése, mely 1879. ápril 24-én lesz; a városi tanács véleményezi, hogy 3 félése királyunk és urnak ezen magasozás ünnepélyén, legalázatosabb hódolatlunkat aként fejezzük ki, hogy nevezett napon isteni tisztelet tartassék a rom. cath. egyházban, melynek meghívására a városban levő összes templomok harangjai meghuzzassanak; a mely ünnepélyre a városi tanács által a város összes hivatalnokai, a városi képviselő testület, valamint minden ipartársulatok ünnepélyesen megjelenni felhivassanak.

Továbbá a városi képviselő testület elhatározza, hogy városunk országos képviselője kérésék fel, miszerint a városnak hódoló legalázatosabb tiszteletünket a m. kir. miniszterelnök ur ó nagy méltóságának nyújtásáért, kérvén őt, hogy városunk nevében azt 3 félése számolya elő juttassa.

5-ór. A városi tanács bemutatja abrudbányai szült Salmos Sándor orvostudor oklevelét; egyszersmind tudatva, hogy az illető itt mint gya-

korló orvos szándékozik működni; a képviselő-testület tudomásul veszi, s a közigazgatási jegyzőkönyvbe beiktatni rendeli.

6-ór. Tárgyalás alá vétetődött a kataszteri osztályozáshoz kiküldendő egyének uapdija megállapítása; tanácsunk a képviselő testülettel egyetértőleg azon egyéneknek a lóbré fizetésén kívül az osztályozás alkalmával napdíj 1 frt s a szolga személyzetnek 50 krt szavaz meg.

7-ór. Tárgyalás alá vétetődött a m. kir. belügyminiszter ur önméltóságának f. év 6881. 879. számú körrendelete, egy jégverem építése iránt, a képviselőtestület több eszmecseré után Zoldi Mihály bizottság tagi ajánlatát fogadja el, mely szerint a Kagerbauer örökösök sőház jégverme az egészségügyi bizottság által nézessék meg, s ha alkalmas, a szerződést kösse is meg.

8-ór. Tárgyalás alá vétetődött a város telke, mely barom-piacznak használtatik, s felsőbb rendelet folytán bekerítendő lenne, városi tanácsunk a már megtett előleges költségvetés után, hogy daszka palánkkal bekerítettessék, 100 frtot ajánl megszavazni, mit a képviselőtestület el is fogad.

9-ór. Továbbá tárgyalatott a város utcájára szegletlen levő, a verepataki Lundest bányára társulat tulajdonát képező telek szeglet kamarája kisajátítása; tanácsunk véleményezi, miután a nevezett kamara a város telkére foglalás után építetett, a nevezett bányatársulat szállításáék fel, hogy a foglalt helyre épített kamaráját békéséges uton vitessék el, vagy ellenkező esetben a társulat beperesíttetik; a közgyűlés ezen véleményt elfogadja s a tanácsot oda utasítja, hogy annak idején szigorúan járjon el.

10-ór. Tárgyalás alá vétetődött a városi közbiztonsági szembontból a városi kapitányság 200. számú átirata folytán a nevezett vágyóhidnak tisztán tartását elrendelvé: annak minden hétfőn este vagy legfeljebb kedden reggel a vér és buladékok lemosása díjában havonként 1 frtot állapít meg, mely összeget a képviselő testület jóváhagyja és meg is szavazza.

11-ór. Tárgyalás alá vétetődött a polgári díjak újbéli megállapítása; tanácsunk az 1871-ik évi 18. t. cz. 11. 17. §-ai alapján kétféle polgári díjt ajánl a t. képviselő testületnek megállapítani és pedig:

a) a községbe települők részére 25 frtot a 12. §-a alapján;

b) a község kötelezőbe felvétetni kívánók részére 50 frtot a 14. §. alapján, és pedig úgy, hogy ezen 50 frt a községbe települő díjon felül lesz fizetendő.

Ezeket pedig a képviselő-testület, oly hozzáadással fogadja el, miszerint a már letelepedettek is kiterjeszteni határozza.

12-ór. Fölolvastatik a Kagerbauer-örökösöknek mint sörház tulajdonosoknak írásbeli bejelentése, mely szerint a sörfőzést tovább folytatni nem akarják, tehát a sörfőzési jog taxáját sem fizetik; tanácsunk ezen bejelentést tudomásvételre ajánlja a képviselő testületnek s kéri, hogy tanácsunk hatalmazassék fel, miszerint ha netán valaki jelentkeznék, illő taxa mellett kiadhassa; a közgyűlés a tanács ezen kérését megadja s az indítványt elfogadja.

Ezek után még több kérvények tárgyalatnak, melyek mind elintézését nyertek, végre pedig elnök polgármester ur felhívására, a jegyzőkönyv hitelesítésére egy 3 tagú bizottság lett megválasztva Miski Sámuel, Molnár Albert és Balosz Dénes urak személyében, s ezzel a gyűlés feloszlott, éltetve a polgármester urat. r. 1.

Beszterce-Naszód megye

közigazgatási bizottság ülését márcz. 10. főispán ó méltósága családi gyászesemény miatt lett távollétben alispán ur elnöklése alatt tartotta meg.

Elnök alispán ur rövid szavakban üdvözlőlvén a bizottságot, az ülést megnyitotta.

Először is a főjegyző ur egy pár a szolgabírói határozat elleni fellebbezést adott elő. A szolgabírói határozatok helybenhagyattak.

Főorvos ur jelentette, hogy a megyei lakosság községességi állapota kielégítő volt február havában. Ronsoló toroklob csak Naszód, Szentgyörgy és Nagy-Sajó községében fordult elő és Wajer községében vörheny és kanyaró. Jelentette továbbá, hogy a sorozás alkalmával se észlelt semmi különös betegséget. Marhavész a megye területén nem fordult elő. A pestis tekintetében a kelő óvatossággal megfigyelték. Tudomásul vétettek.

Olvasatott a nm. kir. belügyminiszterium 1879. febr. 6394. sz. rendelete, a kisebb polgári peresügyekbeni eljáró községek az 1877. XXIII. t. cz. 26 §. alapuló jogorvoslatra a peres feleket minden egyes esetben figyelmeztessék. Kiadott az alispánnak a községi községektől közlése végett.

A naszódí és borgóprundi fők-börtönök rendezése iránt tétetett intézkedés.

A posta-igazgatóság részéről bejelentve lett, hogy sem a posta, sem a távirai kezelésnél hiány nem merült fel.

Olvasatott a faiskolák rendezése ügyében kiküldött miniszteri biztos Lukács Sándor Rákos-palotán folyó évi febr. 25 én kelt átirata, mely szerint megküldi a közutak és nyilvános térek befűtésére és az ültetvények gondozására vonatkozó 18 példány gyakorlati utasítást. Ez alkalommal indítványozta lett a szengyörgyi, a községi tulajdonát képező fűrdő helyiségének befűtése,

(218-300)

Elsinger M. J.

Bécs, Neubau 2.

Zollergasse,

Ajánljuk

Elsinger M. J. és fiai

Bécs, Neubau, Zollergasse 2

csás. kir. hadügyminisztérium 5. felső osztályának

csás. kir. hadügyminisztérium 5. felső osztályának

csás. kir. hadügyminisztérium 5. felső osztályának

eső köpönyeik,

kocsikaró ponyvák, ágybetéteik, sátorkeleik.

218. a. 91. — 1879.

(97)

(3-3)

Pályázat.

A nagyszebeni kir. rom. kath. Terézvárosban 600 frt óvadékos és 650 frt évi fizetéssel, szállással, nyugdíjjal összekötött számvivői állomásra alattírt hivatalnól, 1879. április 5-ig pályázat nyit-
tatik. Kolozsvárt az erd. rom. kath. Status Igazgató Tanácsának 1879 mártius 4. tartott üléséből.

PÁLL SÁNDOR, alelnök s. k.

Ifj. FILKER ELEK, titkár s. k.

213 számhoz. — 1879.

(100)

(2-3)

Pályázat.

Szolnok-Dobokamegye központi tisztikaránál a II. dík aljegyzői 800 frttal, a szomszjúvári járásban a segédsegabírói 600 frttal, s végre a nagy-illondai járásban a járás orvosi 400 frt. fizetés és 100 frt. utazási átalánnyal javadalmazott állomás tisedésbe jöven, felhivatnak mind-
azok, kik ezen állomásokat elnyerni óhajtják, s az 1870. XLII. t. cz. 66, 67 és 68. §§-ban előírt képesítvényeivel bírnak, h. gy. kellően ok-
mányokkal is felszerelt jelentkezési folyamodványokat én nálam
folyó év április-hó 7-ig adják be.

Szolnok-Dobokamegye főispánjától.

Décsen, 1879. március-hó 4-ken.

Báró BÁNYFŐ DEZSŐ, főispán s. k.

MOLL SEIDLITZ-POR.

Valódi csak,

ha minden dobozon
a sas és az én sok-
szorozott czégem
van lenyomva.

30 év óta a legjobb eredménnyel használt mindennemű gyomor-
betegségek és emésztési bántalmak (mint étvágytalanság, szoru-
lás stb.) vértörölés és aranyér-bántalmak ellen.
Különösen oly egyéneknek ajánlandó, kik ülő életmódot visznek.
Hamisítások bíróság üldöztetnek.
Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt. oszt. ért.

Francia borszesz és só.

A legmegbízhatóbb önorvos a szenvedő emberiség részére minden belső
és fogfájásnál, idült hibák és sebek, rákbajok, tszók, gyuladt szemek, hü-
dés és mindennemű sértéseknél stb. stb.
Palackban használati utasítással együtt 80 kr. o. é.

Dorsch-halmáj-zsirolaj

Krohn M. és társai

Bergenben (Norvégia)

Ezen halmáj-zsirolaj valamennyi, a kereskedelemben előforduló faj kö-
zött az egyedüli, mely orvosi célokra használható.
Ára egy üvegnek használati utasítással együtt 1 frt o. é.

Főraktár:

(9-52)

Moll A. gyógyszerész, cs. k. udvari szállító,

Bécs, Tuchlauben.

Raktárak a birodalom minden jó hírnevű gyógyszerésztáiraiban, avagy
fűszerkereskedéseiben vannak. Raktár nélküli helyiségekben nagyobb vétel-
nél magánsejélyek is megfelelő árleengedésben részesülnek. A t. cz. kö-
zönség figyelemztetik csakis Moll-féle készítményeket kérni és csak is
olyanokat elfogadni, melyek védjeggyel és aláírással ellátva vannak.
Raktárak. Kolozsvárt: Valentini Ad. gyógyszerész. Wolf
János, gyógyszer. Dr. Hintz György, gyógyszer. Székely Miklós,
gyógysz. Biró János, gyógyszer. Dietrich Sámuel keresk. Brassóban:
Jekelius Nándor, gyógyszer. Fabik Ele, gyógyszer. Déván. Weisz Adolf. Szeben-
ben. Müller K., gyógyszer. és Reissenberger A. F. Segesvárt. Teutsch J. B.
A. MOLL, k. k. Hof-Lieferant, Wien.

FERENCI IGNÁC

Kolozsvárt, főter 25. sz.

ajánlja dusan ellátott

kész férfi, női- és gyermek cipők

raktárát,

Legujab nagy választékban, pontos szolgálat és jutányos árak mellett.
Mindennemű megrendelések legrovi-ebb idő alatt teljesítetnek.

T. cz. vidéki megrendelők részére mérték cipő, vagy számszerint
azonnal teljesítetnek. (113-10) (20-50)

Stein János

zeneműkereskedésében

Kolozsvárt

Dagy Választékban kaphatók

zeneszerzeményei

és zeneművek

zongorára

BAL KÁLMÁN

HUTFLESZ KÁROLY

(42)

KOLOZSVÁRT,

(9-7)

megvásárol mindennemű magyar és osztrák állampapírt,
sorsjegyet, arany- és ezüst pénzemeteket, s leszámítol
escomptirt) mindenféle nyereményeket és szelvényeket 3
hóval a lejáratl idő előtt, s eszközöl minden bel- és
külföldi helyeken történendő bármily összegű fizetéseket.

AJÁNlja DUSAN ELLÁTOTT

FÜSZERTÁRAT, BÖRKERESKEDÉSET,

ugy saját gőz- (henger)- malmi

LISZTEIT,

ugy szintén kitűnő minőségű

fagygyugyertya és szappan-gyártmányait.

Capsules de Matico de Grimault & Co. Pharmaciens à Paris.

Matico-készítmények

Grimault és társai párisi gyógyszerészek.

Ezen gyógyszerek legbiztosabb sikert nyújtanak a takar s minden-
nemű idült és idő kenti nyálkás kifolyás gyógykezelésénél; következ-
ő alkban lének:

1. Matico befecskendő Grimault és társától, mely husz év óta
legnépszerűbb gyógyszernek tekintetű és a legmagasabb nyálkás folyások ellen.

2. Matico-millyék Grimault és társától, melyeket a gyomor meg-
terhelése nélkül élvezhetni mert a gálatápanyag-lemez csak a végbélbe
jutáskor olvad föl. (427-23) (18-24)

Főraktár Bécsben: Nagyban szállásra Raabe Brunónál, Bäck-
strasse 1; Röder Fülöp-nél, Wienstrasse 11. — Főraktár: Magyarországra
nézve Török József gyógyszerésznél Budapesten. — Kolozsvárt:
Wolf J. és Dr. Hintz Gy. gyógyszerészek uszáknál.

STEIN JÁNOS

könyv- és zeneműkereskedésében

Kolozsvárt

következő legujabban megjelent egyházi művek kaphatók:

A szatmári reform. egyházmegye

története.

Irta, KISS KÁLMÁN.

Nagy 8-adrét 904 lap. Ára 5 forint.

Halotti imádságok.

Háznál, templomban, sírnál.

Mellékletül rövid gyász beszédek.

Irta CZELDER MÁRTON. Kemény kötésben. Ára 3 frt.

Egyházi szónoklattan.

Tekintettel a magyar egyházi — beszéd irodalomra.

Tanítványai számára való olvasmányúl.

Irta MITROVICS GYULA.

Kiadták a sáros-pataki vallás- és egyháztudományi szak hallgatói.

Ára 2 forint.

Csak ugyanott kapható:

Szőlőépítés, mívelés és pinczekezelés

XXI. könyvomatú ábrával.

Irta és az ábrákat rajzolta

Br. SZENTKERESZTY GYÖRGY.

Ára 1 frt 50 kr.

TARTALMA:

Előszó. I. Rész. Szőlőépítés. Pár szó a régi szőlőkről. Szőlő-
építés. A hely megválasztása. Vízvezető utak. Rigolizálás. Az ültetendő
szőlőfaj megválasztása. Szőlőskola. Csovekelés. Az ültetés. Az új szőlő
kezelése tőköléses beültet. A pólások. II. Rész. Szőlőmívelés.
Bevezetés. Trágyázás. Karózás. Kötözés. 1-ös kapálás. Magfa választás és
cspidesés. 1-ös darazsolás. Hónaljozás. 2-ik darazsolás. Szűret. Metszés.
A fedés. III. Rész. Pinczekezelés. Bevezetés. A pincze. Forraló
kamra. Hordók. Sajtó. A szűret A must javítása és szaporítása. A Gal-
lizálás. A czikortartalom meghatározása. A savanytartalom meghatározása.
A czikortartalom elkészítése. A Chaptalizálás. A forrás. Petiotizálás. A bor
alkatrészei. A fiatal bor kezelése. A seprő (tiedék). A bor lehuázása. De-
rités (tisztítás). A bor szesztartalmának emelése. A bórak elegyítése. A
bornak palackokba huzása. A bor hiányai és betegségeiről. Végző.

Jelen a tapasztalatból merített 12 ívre terjedő népszerű és köny-
nyen érthető modorban írt mű hivatalos van, különösen Erdély közép- és
kis birtokosainak útmutatóul szolgálni a szőlőépítés, mívelés és pinczeke-
zelés körül, s mint olyan, mely a szőlészet e három ágát egybefoglalva a
szőlővezet mellékelt XXI. sikerült könyvomatú ábrákat tartalmaz, bórter-
melőinknek kitűnő szolgálatot tehet — miért is felelte ajánljuk az illetők
figyelmébe.

Vidéki megrendelőknek legelőszertbb posta utalványon
1 frt 50 krt beküldeni, mely esetben a mű bórmentve küldetik meg.